

Advies over traditionele datum Vilvoordse jaarmarkt

Beste burgemeester

Beste schepenen

Op vraag van schepenen Katrien Vaes, onder bevoegd voor onder meer cultuur, evenementen en erfgoed, hebben wij op de erfgoedcommissie van 3 juni 2026 een advies opgesteld over de traditionele datum van de Vilvoordse jaarmarkt, namelijk op de derde maandag na Pasen. Dit naar aanleiding van een omzendbrief die werd verzonden vanuit het kabinet van Zuhal Demir, Vlaams minister van onderwijs. Hierin werd onder meer meegedeeld dat de facultatieve vrije dagen, waarvan er door alle Vilvoordse scholen één werd ingezet op de dag van de jaarmarkt, vanaf het schooljaar 2026-2027 worden afgeschaft. Dit heeft onmiskenbaar een grote impact op de (organisatie van) de jaarmarkt.

Na bespreking op de erfgoedcommissie is er door de aanwezige leden een unaniem besluit genomen dat ons advies is om vanuit stad Vilvoorde alles in het werk te stellen zodat vastgehouden kan worden aan de traditionele datum van de jaarmarkt, namelijk op de derde maandag na Pasen. Dit besluit is genomen met het belang van de jaarmarkt als lokaal immaterieel erfgoed voor de stad Vilvoorde indachtig. De voornaamste redenen voor deze beslissing zijn de volgende:

- De jaarmarkt is een Vilvoordse traditie die in 2026 zijn 162^{ste} editie kende. De traditionele datum van de jaarmarkt, op de derde maandag na Pasen, gaat al zeker terug tot de vorige eeuw, en mogelijks nog vroeger. Om de exacte begindatum van deze traditie te achterhalen, is bijkomend archiefonderzoek nodig. Dat deze specifieke datum onlosmakelijk verbonden is met de jaarmarkt, is een feit.
- Voor om het even welk erfgoed om te (over)leven moet het een plaats hebben bij de mensen. De edities van de afgelopen jaren tonen aan dat de jaarmarkt een evenement van uiterst belang is voor elke Vilvoordenaar, ongeacht afkomst, leeftijd of zelfs huidige woonst in Vilvoorde. De erfgoedcommissie is van mening dat door het eventueel verplaatsen van de jaarmarkt, bijvoorbeeld naar een weekenddag, dit Vilvoordse gemeenschapsmoment bij uitstek en de bijhorende sociale cohesie onder druk kan komen te staan. Veel mensen nemen vakantie op de dag van de jaarmarkt omdat hun kinderen toch thuis zijn en nemen ze dan mee naar de jaarmarkt en de kermis. Het doorleven van tradities zoals de jaarmarkt gaat en staat met de tradities doorgeven aan de nieuwe generaties, gesteund door de ouderen. Als de jaarmarkt bijvoorbeeld op een zondag zou worden gehouden, vrezen we dat veel mensen andere dingen gaan doen op deze dag (denk maar aan vaste weekendactiviteiten als sport, cultuur of familiebezoek buiten de stad).

Hierdoor zou de overlevering van de traditie van jong op oud in gedrang komen, en meer algemeen ook de jaarmarkt als lokaal immaterieel erfgoed onder druk komen te staan.

- De jaarmarkt, in de meest klassieke vorm te herleiden tot de traditionele landbouwprijskampen, heeft doorheen de jaren veel nevenactiviteiten verworven. Deze zijn op hun beurt uitgegroeid tot belangrijke en onmisbare onderdelen van de jaarlijkse viering. We denken hiermee onder meer aan de kermis, Kunst in de Troost, de ochtendmarkt, Horst, optredens in het Visserstraatje en de vele Vilvoordse verenigingen die actief zijn op de jaarmarkt. Het verplaatsen van de jaarmarkt heeft uiteraard ook een grote impact op deze afgeleide activiteiten en evenementen. Het zou ervoor kunnen zorgen dat sommigen van deze groepen en organisaties niet meer kunnen deelnemen aan de festiviteiten, met als gevaar dat de jaarmarkt een deel van haar identiteit zou verliezen waaraan er de afgelopen jaren (op een succesvolle manier) is gebouwd door tal van Vilvoordenaars. Het zou niet alleen jammer, maar eveneens uitermate nefast zijn voor de jaarmarkt om deze ‘randactiviteiten’ te verliezen die ondertussen toch mee de kern van de traditie vormen.

Het advies van de erfgoedcommissie luidt daarom als volgt:

Rekening houdende met bovenstaande argumentatie adviseert de erfgoedcommissie om **vanuit stad Vilvoorde, binnen haar juridische en legale mogelijkheden, alles in het werk te stellen zodat vastgehouden kan worden aan de traditionele datum van de Vilvoordse jaarmarkt, namelijk op de derde maandag na Pasen.**

Samenhangend met het advies over de traditionele datum is de erfgoedcommissie eveneens vragende partij om (de mogelijkheden te verkennen om) het traject op te starten om de traditie van **de Vilvoorde jaarmarkt te laten erkennen als Vlaams immaterieel erfgoed en op te nemen op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed.** Op die manier wensen we ons Vilvoordse erfgoed te borgen en door te geven aan toekomstige generaties.

Met vriendelijke groet

Axel Meysmans, lid van de erfgoedcommissie

In name van de erfgoedcommissie